

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OPATÓWEK

Tekst ujednolicony Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Opatówek w zakresie udokumentowanych złóż kopalin,
po wprowadzeniu ustaleń
Zarządzenia zastępczego Wojewody Wielkopolskiego
znak: IR-III.740.379.2024.JN z dnia 25 marca 2025 r.
(Załącznik nr 2)

OPRACOWANIE / ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr gospodarki przestrzennej Joanna Nowak - projektant
mgr gospodarki przestrzennej Patryk Stojanowicz - projektant

1. Podstawy merytoryczne:

- 1) pismo Dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego z 6 lutego 2025 r. (znak: GAG.5511.59.2025/W.B-P);
- 2) pismo Marszałka Województwa Wielkopolskiego z 10 lutego 2025 r. (znak: DSK-V.7013.56.2025);
- 3) pismo Starosty Kaliskiego z 6 lutego 2025 r. (znak: GO.6580.1.2025);
- 4) dane pochodzące z bazy danych „Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS (stan na dzień 31 grudnia 2024 r.);
- 5) dane pochodzące z bazy danych systemu „Infogeoskarb”, powiązanego z bazami danych „Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS”, Centralną Bazą Danych Geologicznych (CBDG) oraz Bazą Danych Hydrogeologicznych „Bank Hydro” (stan na dzień 31 grudnia 2024 r.).

2. Przedmiot opracowania:

Tekst „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Opatówek”, przyjęty uchwałą Nr 117/99 Rady Gminy Opatówek z dnia 29 grudnia 1999 r., pkt 2.1.2.2 Budowa geologiczna i surowce mineralne, otrzymuje następujące brzmienie.

2.1.2.2 Budowa geologiczna i surowce mineralne

Jednym z podstawowych czynników wpływających na całokształt środowiska naturalnego jest podłoże geologiczne. Region kaliski znajduje się w obrębie dużej jednostki geologicznej monokliny przedsudeckiej. Cechą tej jednostki jest monoklinalny układ mezozoicznych serii osadowych przy małych kątach zapadu rzędu kilku stopni. W omawianym rejonie podłoże stanowią utwory mezozoiczne, których wychodnie układają się pasmowo w kierunku północno-zachodnim, południowo-wschodnim, a na nich spoczywa osadowy kompleks trzeciorzędu i czwartorzędu. Budowa geologiczna regionu kaliskiego jest mało zróżnicowana, stąd też nie obserwuje się tutaj takiej różnorodności surowcowej, jaka cechuje inne, głównie południowe dzielnice kraju.

Kruszywa naturalne

Kruszywa naturalne powstały w okresie czwartorzędu, a złoża znajdowane są w osadach peryglacialnych - plejstoceniowych i holoceniowych. Ich występowanie w tym rejonie związane jest głównie ze zlodowaceniem środkowo-polskim z morenami czołowymi stadiu mazowiecko-podlaskiego (Warty). Utwory morenowe powstały w wyniku stabilizacji czoła lodowca. Tworzą podłużne wały lub grzędy rozmieszczone pojedynczo lub grupami. Zbudowane są przeważnie z materiału żwirowo-piaszczystego oraz gliny. W północnej części dawnego województwa kaliskiego, osady żwirowo - piaszczyste występują również w innych formach akumulacji lodowcowej - ozach i kemach.

Teren dawnego województwa kaliskiego należy do ubogich w zasoby kruszywa naturalnego pomimo zarejestrowanych i udokumentowanych ponad 50 złóż o łącznych

zasobach 23,1 mln. ton (1993 rok). Są to przede wszystkim złoża piasków drobnych dla potrzeb drogownictwa i budownictwa, o punkcie piaskowym ok. 90%, często niskiej jakości.

Surowce ilaste

Podstawowym surowcem dla ceramiki budowlanej w regionie kaliskim są ility płoceńskie trzeciorzędowe. Występują one niemal na całym terenie dawnego województwa kaliskiego. W wielu punktach występują na powierzchni, przeważnie jednak pod przykryciem osadów czwartorzędowych. Złoża iłów charakteryzują się dość dużą miąższością, często jednak bywają zaburzone głacictektonicznie. Są one bardzo wartościowym surowcem i nadają się do produkcji wysokiej jakości wyrobów grubo- i cienkościennych, a czasem także do produkcji klinkieru budowlanego i płytek okładzinowych.

Zasoby surowców ilastych na terenie dawnego województwa kaliskiego są znaczące. Dla zarejestrowanych i udokumentowanych 47 złóż, wynoszą one łącznie około 50 mln. m³. Do grupy największych można zaliczyć położone na terenie miasta Kalisza złoża Rypinek, stosunkowo niedaleko oddalone od granic z gminą Opatówek. Jeszcze bliżej granic gminy - również na terenie miasta Kalisza - znajdują się nieco mniejsze złoża Tyniec i Winiary (to ostatnie utworzone w 1977 roku).

Gaz ziemny

Najcenniejszym surowcem regionu jest gaz ziemny. W wyniku dotychczasowych prac poszukiwawczych rozpoznano i udokumentowano 8 złóż gazu ziemnego, najczęściej w utworach permskich, o zasobach ponad 18 mld. m³. Charakteryzuje się on wysoką zawartością azotu i helu. Prowadzony jest odzysk helu na skalę przemysłową. Złoża gazu ziemnego eksploatowane są głównie w okolicach Odolanowa, a więc dość blisko od granic gminy Opatówek.

Udokumentowane złoża kopalin

Na terenie gminy zlokalizowane są udokumentowane złoża kopalin według poniższego zestawienia. Nie wykazywano złóż wykreślonych z bilansu zasobów (stan na dzień 31.12.2024 r.).

<i>I.p.</i>	<i>Kod</i>	<i>Id</i>	<i>Rodzaj kopaliny</i>	<i>Nazwa złoża</i>	<i>Uwagi</i>	<i>Organ Administracji geologicznej</i>
1.	KN	989	Kruszywo naturalne	Opatówek – Rogatka	Eksploatacja złoża zaniechana	Wojewoda Kaliski
2.	IB	2035	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Cienia	Złożo zagospodarowane	Marszałek Województwa Wielkopolskiego
3.	KN	20884	Kruszywo naturalne	Opatówek RK	Złożo rozpoznane szczegółowo	Marszałek Województwa Wielkopolskiego